

Általában nem szoktunk folyóiratunk cikkeihez kapcsolódó írásokat közölni. Most mégis megteesszük, mert úgy érezzük, hogy szerzőtársunk írása szervesen kapcsolódik korábbi, folyóiratunk 2003. évi 4. számában megjelent, a Krúdy Körrel foglalkozó anyagához.

T. ÁGOSTON László

Miért éppen Krúdy?

Húsz év, két évtized, majd' egyharmad élet... Egy alapítólevél, egy működési szabályzatmásolat, egy névre szóló tagsági igazolvány, meg az egykori tagnévsor. Ez maradt az asztalfiókomban tárgyi bizonyítékául annak a szellemiségnek, mely 1982. októberének végén megalakította az óbudai Zichy-kastélyban a Krúdy Gyula Irodalmi Kört. Pontosan mikor is? Az alapítólevél tanúsága szerint október 25-én. A valóságban két nappal korábban, szombaton délután, de ezt a dátumot (október 23.) nem lett volna tanácsos odabiggyeszteni az „okmány” aljára, hiszen nem volt olyan hivatalnok széles e házban, akinek szemet ne szúrt volna ez a dátum, s be ne tiltotta volna a működésünket. Különösen akkor, ha az alapítók névsorába is belepillant, s meglátja mondjuk Tóbiás Áron, Kopré József, Elek Mihály nevét. Gyevi Karcsi barátunk, a Kossuth Könyvkiadó nyugalmazott főszerkesztője – aki amúgy a sajtójogi ismereteinek köszönhette doktori címét – figyelt föl erre az „apróságra”, s azon nyomban módosította a dátumot.

A működési szabályzattal nem volt ilyen gondunk, hiszen mire elkészült, már nem az Óbudai Művelődési Ház egyik klubja voltunk, hanem a Hazafias Népfront Budapest III. kerületi Bizottságának Krúdy Gyula Irodalmi Köre, s e második, immár végleges megalakulását 1983. június 10-re dátumozták. Az alapítók azonban ragaszkodtak az október 23-i dátumhoz.

Az alapítólevelén 15 név szerepel. A végleges megalakulás napján 19. karácsonyán, a kör első antológiája (Tiszteletkőr) megjelenésének időpontjában pedig már 28 tagja volt a körnek. Alkotó és pártoló tagok Budapestről, és az ország különböző helyeiből Almásneszmélytől Salgótarjánon át Nyíregyházáig. Írók, költők, újságírók, kíváncsi „civiliek”, akik szerették az

irodalmat, és drukkoltak nekünk, hogy sikerüljön kimozdítanunk tersedtségéből a magyar szellemet.

Hogyan is kezdődött az egész? A hetvenes évek végén bontakozott ki az a mozgalom(?), melynek keretében a nagyobb gyárak művelődési házaiban képzőművészeti kiállításokat rendeztek, s ezek megnyitói felolvastak néhány verset, novellát is. Képzőművész, meg irodalmi körök alakultak intézményi támogatással és egyben felügyelettel. A Téglai Vállalat Móricz Zsigmond Művelődési Házában például Kopré József költő volt az egyik vezetője a képzőművészek és írók baráti körének, a Móricz Körnek. Itt találkoztak azok az emberek, akik később megalakították a Krúdy Kört. Magam is itt szerepelhettem először a novelláimmal, s itt ismertem meg Szőke Miklós Árpádot, a későbbi Krúdy Kör elnökét. Ő Óbudán lakott, s jól ismerte a kerületi művelődési ház igazgatóját. E kapcsolat révén kerültünk Óbudára, amikor úgy döntött a baráti társaság, hogy a képzőművészekből elválva önálló irodalmi kört alapít.

A Zichy-kastély bejárata előtt gyülekeztünk. Kellemes őszi délután volt, szabad szombat, október huszonharmadika. Kisebb csoportokba verődve beszélgettünk, latolgattuk az esélyeinket. Terveztük a programot, meg az új baráti társaságnak nevet is kellett adni. Éppen Hunyadi Pistával, meg Gyevi Karcsival válogattunk az irodalmi névtárból, amikor észrevettük, hogy a HÉV-megálló felől közeledik egyik barátunk. Elé indultunk. Egyszer csak Hunyadi megállt, s az éppen mellettünk lévő szoborra mutatott: „ne keressétek tovább, ő az! Krúdy Gyula lesz a névadónk.”

Mindenki egyetértett az új névvel, hiszen lámpással se találhattunk volna Óbudához illőbbet Krúdynál. No, meg mellette szólt az is, hogy Balassitól József Attiláig volt már egy sereg művészeti kör, iskola, szocialista brigád, de Krúdytól többnyire fanyalogtak. A „szocialista köztudatban” akkor még a dekadens dzsentrit, a retrográd szellemet, a kispolgári nyavalygást testesítette meg, aki egyébként is zabigyerek volt. Igaz, hogy a Latinovits Zoltán által filmvászonra álmódott Szindbád, meg egy-két véletlenül megjelent esszé megingatni látszott a szigorú proletár ítéletet, de a tankönyvekbe nem kerülhetett be a neve, s a Jókaiéhoz hasonló terjedelmű életműből is itt-ott lehetett csak látni egy-egy könyvet elsősorban az antikváriumok kirakataiban.

Ekképp vette fel a baráti társaság Krúdy Gyula nevét, s kapott helyet a Zichy-kastély egyik eldugott zugában havonta egyszer a

sakk-, és a bélyeggyűjtő szakkör foglalkozásai között „üres időben”. Az első ülésen rögtön megválasztottuk a vezetőséget is, hiszen a hivatalnak ez volt a legfontosabb. Szőke Miklós Árpád lett az elnök, én a titkár, Dr. Gyevi Károly a szervezőtitkár, Elek Mihály a pénztáros.

Olykor előfordult, hogy a sakkozók nem fejezték be időre a partit, a bélyeggyűjtők meg a vártnál korábban érkeztek, s az utcán, vagy a szemközti étteremben kellett befejeznünk a megkezdett vitát. Végül a Hazafias Népfront fogadott be bennünket, s otthont adott számunkra a Laktanya utcában.

Mint említettem, baráti társaságként alakult meg a kör. Együtt szerveztük, állítottuk össze a műsorokat, véleményt mondtunk egymás írásairól, s ha valakinek tudomására jutott egy pályázati kiírás, vagy közlési lehetőség, azonnal értesítette róla a többieket. A családok is összejártak. Előadásokat tartottunk egy-egy műfajelméleti kérdéstről, egy-egy író munkásságáról, s minden új tagnak lehetőséget adtunk a bemutatkozásra.

A tagfelvétel úgy történt, hogy a jelentkező (akit két tag ajánlott) átadott néhány írását a műfajban legjáratosabb barátainknak, aki, ennek alapján javasolták őt alkotó, vagy pároló tagnak. A pártoló tag – ha megfelelő színvonalú írással jelentkezett – bármikor „előléphetett” alkotó taggá.

Ekképp, s ilyen elképzelésekkel indult az a baráti kör, mely Krúdy Gyula Irodalmi Körnek nevezte magát. Az egykori alapítók közül már többen az égi mezőkről figyelik az utódokat. Másokat a megromlott egészségük, vagy az élet egyéb viharai sodortak el. Magam is évek óta inkább csak figyelem a munkájukat... De ha valaki megkérdezné, csak azt válaszolnám: megérte, s ha újra kezdhethetnénk, ma se tennék másképp.